

PROGRAM - Frøsamlernes Efterårskursus 2023

DATO: 15.-17. september 2023

STED: Gymnastikhøjskolen i Ollerup, Svendborgvej 3, 5762 Vester Skerninge

FREDAG 15. SEPTEMBER

På vej: Moanna Quynh viser gerne rundt i Campushaven projektet i Odense, der er en del af uddannelsen til pædagog og lærer, på Niels Bohrs Allé 1, 5230 Odense, mellem kl. 14 og 15:30. Hun vil også gerne få et lift til Ollerup. Kontakt Moanna på tlf. 44166963 hvis du er interesseret. Se mere om Campushaven [i vores kalender](#).

Fra kl. 16 **Indkvartering** (kontakt Lila på 2521 8779 hvis du er forsinket)

Kl. 18 **Aftensmad**

Kl. 19:30 **De bittersunde grønsager: Kulturhistorie – dyrkning – forskning**
v/ Louise Windfeldt. Kaffe undervejs

LØRDAG 16. SEPTEMBER

Kl. 8 **Morgenmad og smøring af madpakker** (kun for overnattende)

Kl. 9 Du kan vælge mellem disse aktiviteter, bemærk at nogle overlapper. Der vil være kaffe / the undervejs

- **Kl. 9-12: Kom i gang med at lave dine egne frø!** v/ Connie Madsen og NO Crossland
En workshop for begyndere med udvælgelse af forældreplanter, bestøvning, krydsbestøvning, frørensning og spiretest. Planlæg en have fyldt med gode frø!
- **Kl. 9-10:30: Workshop om klimaudfordringer**
Dyrkning i forårskulde, sommerhede, efterårsregn. En diskussion og erfaringsudveksling.
- **Kl. 10:30-12: Bevarelse af de gamle, historiske stauder** v/ hortonom og havearkitekt AnneMarie Sørensen. Flere gamle stauder er ikke længere i handlen og findes snart kun i haver. De gamle stauder er mere robuste end moderne stauder, men bevaringsarbejdet kræver adoptanter. Vi møder udvalgte gamle stauder til køkkenhaven og den vilde have. Fokus på tiltrækning af insekter.
- På egen hånd - når det passer (kan evt. kombineres med klimaworkshop eller stauder):
 - **Gåtur ved Syltemade Å** nær højskolen.
 - **Besøg på Bunkermuseet** ved højskolen.

Kl. 12.30 **Udflugter med madpakker - vælg mellem:**

OBS – du skal vælge på forhånd. Begrænset antal pladser!

- 1) Tåsinge Ø:** Æbledyrkningens historie på øen og Tåsinges Ildsjæle, foreningen der reddede samlingen på over 400 gamle frugttræer, og oprettede Tåsinge Frugthave til besøg, formidling og økologisk dyrkning af de gamle sorter. Besøg Bregninge Kirke med udsyn over øen. Kaffe i frivillig købmandsbutik. Gåtur med lokal guide i det gamle Troense og hans store have med mange gamle frugttræer. Hør også om Frøsamlernes "Ambra fra Tåsinge", der udvandrede til Amerika – og hjem igen.
- 2) Besøg frøsamler Frida Fødegård** på familiens økologiske gård med malkekvæg af gammel jysk race og dertil hørende osteri – Frida viser rundt og fortæller om den animalske bevaringsavl, og hvordan det spiller sammen med botanisk diversitet (hø og naturpleje). Ostefremstilling, fermentering og leslåning. Familiens fokus er på bæredygtighed for miljøet, mennesker og økonomien.
- 3) Forsorgsmuseet i Svendborg** med guide. Byens store fattiggård er bevaret og boforhold, arbejde, kost og forsorgsfilosofien vises frem. Blandt andet ser vi tidstypiske stueplanter og museumshaver. Frøsamlerne var med til at udvælge sorter til museets køkkenhave og til indvielsen i 2015. Siden er prydhaven genskabt i det gamle fredede haverum.

Kaffe/the og kage på udflugterne.

Hjemkomst til højskolen senest kl. 17 – opstilling af frø til Frøorgiet

Kl. 18 **Aftensmad**

Aften **Frøbytteorgie** med kaffe/the og kage.

Åbner, når alle har stillet deres frø frem. Man behøver ikke give frø for at tage frø.

SØNDAG 17. SEPTEMBER

Kl. 8 **Morgenmad og smøring af madpakker** (kun for overnattende)
Udtjekning af værelser og pakke biler.
Fælles opgave: Oprydning i fælles lokaler - affald skal tømmes ud i containere

Kl. 9:15 **Fælles samling** – vi kører til workshops og tager hjem derefter.

Kl. 9:30 **Afgang til workshops** med madpakker. **Vælg mellem:**

OBS – du skal vælge på forhånd. Begrænset antal pladser!

- 1) Praktisk jordforståelse** v/ Hervé Lognonné i hans havelaboratorium. Velkommen til en vandring og en reflekterende samtale i (køkken)haven, krydret med en registrering af lokale spontane vildtvoksende planter (fra ukrudt til bioindikatorplanter) og et kig på havens jordbund i de første 80 cm. Hervé er autodidakt jordnørd, med hovedinteresse i jordfrugtbarhed og bioindikatorplanter. Den viden han formidler er et patchwork af praktiske erfaringer, observationer, refleksioner og relevant videnskabelig forskning. Holdet deles til praktiske opgaver.
- 2) Studietur i sydfynske biotoper:** V/ botaniker Torsten Krienke. En gåtur i spændende naturområder. Vilde planter, reliktpanter, geologi, brig og pasning af Skovene gennem tiden, menneskelig påvirkning af landskaber m.m.
- 3) Et liv med permakultur** v/ Bjarne og Mona Grube Wickstrøm. Permakulturhave, som har udviklet sig gennem 37 år. 7000 m² med køkkenhave, drivhus med markstens-varmelager, skovhave med plads til vilde planter. Hønsehold og moskusænder og diverse cob-byggerier - en byggeteknik med lerjord og halm. Selvforsyning med grøntsager, frugter og nødder (på gode år) og brænde til masseovn, brændekomfur, raketovn og udekøkkenets ildblus, bageovn og Rumford-pejs.

På vej hjem Moanna Quynh viser gerne rundt i Campushaven projektet i Odense, der er en del af uddannelsen til pædagog og lærer, på Niels Bohrs Allé 1, 5230 Odense. Se mere om Campushaven [i vores kalender](#). Besøg aftales med Moanna i løbet af weekend, hvis din hjemvej går forbi.